

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียน
ประถมศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี



นฤมล กระจ่างทิพย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนประถมศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี

FACTORS ASSOCIATED WITH CONSUMPTION BEHAVIORS AMONG ELEMENTARY STUDENTS IN KHUKHOT MUNICIPALITY, PATHUMTHANI PROVINCE

นฤมล กระจ่างทิพย์ 5836446 PHMP/M

ส.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : วิริณธ์ กิตติพิชัย, วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), พัชรานี ภวัตกุล, ปร.ค. (โภชนศาสตร์)

บทคัดย่อ

ภาวะโภชนาการเกินในเด็กวัยเรียนเป็นปัญหาเร่งด่วน และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งมีสาเหตุหลักจากพฤติกรรมการบริโภคอาหาร การวิจัยแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนประถมศึกษา และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 264 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการศึกษาลำคัญพบว่า นักเรียนตัวอย่างมีอายุ 10-13 ปี ประมาณร้อยละ 55 เป็นนักเรียนหญิงโดยร้อยละ 27.7 มีภาวะโภชนาการเกิน และร้อยละ 10.6 มีภาวะโภชนาการต่ำกว่าปกติ นักเรียนส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม (ร้อยละ 76.9) มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและโภชนาการระดับน้อย (ร้อยละ 61) การบริโภคอาหารของครอบครัวเหมาะสม (ร้อยละ 59.5) การบริโภคอาหารของเพื่อนไม่เหมาะสม (ร้อยละ 83.3) สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารไม่สะดวก (ร้อยละ 65.5) และได้รับอิทธิพลของสื่อโฆษณาในระดับน้อย (ร้อยละ 61.4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียน ได้แก่ การบริโภคอาหารของเพื่อน (OR = 17.56) การเข้าถึงแหล่งอาหาร (OR = 3.23) การบริโภคอาหารของครอบครัว (OR = 2.84) และเพศ (OR = 1.98)

จากข้อค้นพบจึงมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนจัดโครงการโภชนาการสมวัย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน และจัดโครงการเสริมสร้างความรู้ทางโภชนาการสำหรับครอบครัวที่มีเด็กวัยเรียน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโภชนาการ มีการจัดทำเมนูอาหารที่เหมาะสม ทั้งนี้โรงเรียนควรมีนโยบายให้ร้านค้าในและนอกโรงเรียน มีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่เหมาะสมตามหลักโภชนาการ เพื่อเป็นทางเลือกให้นักเรียนได้บริโภคอาหารที่เหมาะสม ลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการ และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

คำสำคัญ : นักเรียน / พฤติกรรมการบริโภคอาหาร / โภชนาการ / ครอบครัว

FACTORS ASSOCIATED WITH CONSUMPTION BEHAVIORS AMONG ELEMENTARY STUDENTS IN KHUKHOT MUNICIPALITY, PATHUMTHANI PROVINCE

NARUMON GRAJANGTHIP 5836446 PHMP/M

M.P.H.

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: WIRIN KITTIPICHAJ, Ph.D. (APPLIED BEHAVIORAL SCIENCE RESEARCH), PATCHARANEE PAWATTHAHUL, Ph.D. (NUTRITION)**Abstract**

Overweight in school-age children is a radical issue generally caused by food consumption behaviors. The purpose of this cross-sectional research was to explain the consumption behaviors and the related factors among elementary pupils. The sample consisted of 264 Prathomsuksa five-six learners in schools under the Office of Basic Education, Khukhot municipalities, Pathumthani Province during the academic year 2016. Data collection was accomplished using a self-administered questionnaire and analyzed by descriptive and inferential statistics.

The research findings showed that learners aged 10-13 years at 55% were female, 27.7% were overnutrition and 10.6% were undernutrition. The majority had inappropriate consumption behavior (76.9%), the learners with knowledge about diet and nutrition was at a low level (61%), learners with appropriate family consumption behavior were at 59.5%, inappropriate friend's consumption behavior was at 83.3%, inconvenience accessibility of food was at 65.5%, and influence of media advertising was at a low level (61.4%). Factors associated with consumption behaviors among students were; friend's consumption behavior (OR =17.56), accessibility of food (OR =3.23), family's consumption behavior (OR = 2.84), and sex (OR = 1.98).

Based on the findings, it is suggested that the school should organize nutrition programs in the learning process together with a peer program. They should also strengthen the knowledge of nutrition for families with school-age children by educating parents about nutrition and the appropriate preparation of dishes. The school should have a policy for both insider and outside of school merchants to sell healthy food and drinks as an alternative for students to consume appropriate foods to reduce malnutrition and encourage student quality of life.

KEYWORDS : STUDENTS / CONSUMPTION BEHAVIOR / NUTRITION / FAMILY

100 pages